

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Hétfő

63. szám.

Pest, július 2-kán 1849.

Mi volna a világ legirtózatosb vétké?

Az, ha bárki e földön, hiúság- és hatalomvágytól vezéreltetve féltékenységből a vezérek és seregek között versengést idézne elő.

Az volna e hazának legszonyatosabb ellensége, s annak számára a bosszú isten elég halált nem teremthet.

Mi tudjuk, hogy folyton folynak némely vezérekései süket intriguek.

És látjuk azt több alakban ismételve előtűnődni.

Ha panasz van s az alapos, a mint az iránt a hatalom magának meggyőződéseket szerzett, lépjen elő, s ott van a bakó hárdja.

A közönség nem láthat át a függöny sötéteit, s azért csak gyanakodni tud.

Ha a hatalom féltékenysége szül vezéri változásokat, isten elvonja felőlünk védő kezeit s lesz belőlünk egy második Lengyelország.

Midőn ellentűnkben éjszak, kelet, nyugot és dél özönként önti az irtó hadakat, akkor a hatalom feletti versengés irtózatosb, mint a haza sirja feletti halottrablás.

Nekünk mindenk előtt nem személyek kellenek, nekünk e perczben nem respublica kell, nekünk Magyarország kell.

És ha az a miénk, ám jöjenek megint össze a tudósok és rendezék dolgainkat, miként tanulták. —

De most midőn ágyu dörg, midőn a gyors kózákok paripái nyeritnek az alföld mezőin, félre akkor a paragraphusrágókkal.

Jellachich idejében, ha megbukunk, örök gyalázat lett volna sirunkon.

Ha Windischgrätz megver, azt mondta volna a világ: „nagy volt a munka, kevés volt az erő azt kivinni.“

És ha most bukunk meg, mit fog mondani a historia? Azt-e, hogy egy maroknyi nép utoljára is két császárnak ellene nem állhatott?

Nem. Nem azt mondandja. Mert előtte fognak állni a tények. Látni fogja a dicső hadsereget, melly magától a nélkül, hogy megveretett volna, egészen szétporlott, és meg fogja átkozni azokat, kik ennek okai valának.

Hanem azt mondandja. E nemzet öngyilkos volt, és kerülendő a megfertőztetett sírokat boldog és boldogtalan.

Erősítik, hogy az ellenség Miskolczon errébb az egyenes utat jobbára elhagyva nyomul előre. Eger s Gyöngyös vidéki utazók s menekültek legálább az ellenség hollétét nem tudják.

Sergeink illető részei tegnap Árokszállást elértek.

Értésünkre esett, hogy Dembinszki az összes magyar hadsereg fővezérévé neveztetett ki.

Allig várjuk láthatni a rendeletet, hogy ki által van contrasignálva.

Ez most sokkal jelentékenyebb dolog, mint akármely más időben.

Ez sokban biztos utmutatóul fog nekünk szolgálhatni arra nézve, hogy a dolgok valódi állásáról biztosan ítélhesünk.

Pest július 2.

Nem lapjaink, mellyeket a lomha posták visznek szét, hanem a villámként róhanó hír értesítendi olvasóinkat, hogy Pesten újra kitűtött a Jerusalemi pusztulása.

Ha rágondolunk Bemre, dicső hadseregünkre, Kossuth prophetai nagyságára, lelkünket magasztosság fogja el.

Van-e annyi gyorsaság és tevékenység a világon, mint Bemben? Ó legtávolabb van, s róla már legtöbbet hallottunk.

Né értsen minket félre senki. Távolról sem azért hozzuk fel ezeket, mintha többi vezéreink ellenében a kifogásnak csak árnyékát is tudnók elébe vetni.

Egy pillanatnyi zavar miatt nem szabad felednünk a dicső multat, melly az előbbeni hónapokban szemeink előtt lefolyt.

A Hatvantól kezdett, és Isaszegen, Vácson, Parlón keresztülvitt hadjárás, Buda bevétele mindnyájan és egyenkénti emlékei a magyar név dicsőségének.

Nem szólunk jeles vezéreinkről, nem hasonlíthatlan bátorságu s hősiességü sergeinkről.

Csak azért hoztuk fel, hogy a magasból megvetéssel nézhessünk alá, egy fejevesztett catterianak, melly most a fővárosban egyszerre minden népszerűségnek utolsó mezét elvesztette.

Értjük itt a ministeriumot, melly a nagy czifraságu szavakkal a győzelemittas közönségnek port vetvén szeme közé, két hónapot el-excellentias-uraskodott.

Ámitotta a közönséget a Közlöny által, hól az ember az ország állapotáról soha mit sem olvasott.

És egyszerre betör az ellenség, s allig telik el egy hét, mint láva elfutja az országot, úgy hogy a kormány el van szédülve, a föld forog alatta nem, tudja mit csináljon, s minden kritikán alóli poltron magavisoletével a fővárost a legnagyobb rémülésbe ejti.

Minden arra mutat, hogy a kormány nem sokára, tán hónap előbb mint holnapután, megváltoztatandja székhelyét.

Reméljük, hogy a bálványozásig szeretett és imádott kormányzónk e perczek alatt beláthatott némely nagy kiabálásu minsterének lelkébe, s alkotmányos jogainál fogva ezen vármegyei maradványokat köréből eltávolíttatandja.

Isten Kossuth kezébe nagyszerű dolgokat tón le.

Magyarország sorsát. Nem csak ezt, keleti Európa, s ezáltal a nyugatinak is szabadságát és jövődjét.

Nem leend tehát tekintet arra, hogy Magyarországon ki tartsa meg a hatalmat, hanem hogy ki tarthatja meg az országot.

A politikai kormányzás a terrorum változandósága miatt, mellynek elébe néhethünk, nem igen nagyban fog merni.

Oda nem kell annyi sok tizenkétezerforintos minister.

Kossuth neve elég mindenre. Miként elég volt a vész perceiben, midőn Kossuth volt egy maga minden.

S csak midőn az első győzelem harsogásai érkezének meg, rőffent össze egy pulya lelkü párt, melly azt gondolván, hogy az országban esentul örök nyugalom leend, összealakítottak egy ministeriumot, mellynek árnya alatt vagy 100 darab jó pajtás zsiros hivatalt nyelt el.

Ohajtjuk, hogy Kossuth ezen nyűgöt maga mellől vesse el. De tartsa meg az alkotmányos formát, nevezzen ki elhatározott lelkü egyéneket, kik kormányzói rendeletét contrasignálják.

Csak ne csináljuk többé már azt a menaykó sok: cultus, kereskedelem, közlekedés s tudja isten micsoda historiákat, mellyek a vész idejében a halálszagot minduntalan magukon hordozzák.

Engedjük szabadon a sok félénk lelkü magosb hivatalnokot, kik úgy is örvendeznek, ha menekülhetnek, kiknek úgy is sem éjjelők sem nappaluk ijedtökben, hogy oda mertek lapulni a forradalom respublica és democratia zászlója alá, melly azért azonban csak az ámitás és korteskedés csalfa színezete volt.

Nem lehet felednünk, hogy itt nálunk a valódi forradalmi elem a nép, s mi ebből származik, az ifjúság s a hadsereg.

Nem pedig a közeposztály egyik része, mint ez külföldön előfordulni szokott.

Nem azon osztály, mely könnyen hivatásba oda rohant a hatalom asztalához, még mielőtt a vész el lett volna hátrítva.

Másutt a forradalom emberei a tanult osztály némely egyénei, kik a népet magukhoz venni igyekeznek.

Nálunk a forradalom maga a kiapadhatlan tengerforrás, a nép.

Ezért vagyunk mi szerencsések. Ezt nem kell felednünk. Ezt tekintetbe kell vennünk, s azért el kell bocsátani azokat, kik a nép viszony betrányára mint tébolyodottak járnak le s fel az utcákon s másokat elrémítenek.

Másutt a nép legelőbb elhagyja az ügyetlen vezéreket, s azt mondja rájuk, hogy csalók voltak.

A mi népünket, úgy látszik, és már egyes vidékeken meg is történt, a vezetők hagyják el.

Csak hogy a nép mindig kap vezetőt, s lesz is az nekik. Hanem a vezetők nem mindig kapnak népet.

Óh! dicső magyar nép, ki kétszáz ezer fegyverest adott ten fiaid közül, te hagynád el magadat, egy pár szobatudós elkülbálása miatt?!

Nevetséges gondolat.

Pest július 2-kán.

A város izgatott állapotban van.

Minden ember arcza egy kérdőjel, melyre azonban felelet sehol sem akar találkozni.

Pest kinézése hasonlít az év első napján volthoz.

A kormány tegnap placátot adott ki, melyben előre figyelmezteti a várost azon lehetséges esetre, hogy a hadi munkálatok netalán megkívánandják a kormánynak a fővárosból ideiglenesen kivonulását.

Ez eset azonban tén nem is „ha” többé, hanem eldöntött tény.

A kormány menni készül.

Hogy mind mozgása könnyebb legyen, mind költség kiméltessék, a ministerialis bureaok munkálkodása felfüggesztetett, a hivatalnokok azon utasítással bocsátattak utnak, hogy a ki csak teheti, fogjon fegyvert, a kormány visszatérével azonban, helyét újra elfoglalandja mindenki.

Mi ez intézkedést igen helyén állónak találjuk.

Debreczenben is már nyűg volt a kormánynak a hivatalnoksereg, most pedig ha mindnyája arra kapott volna parancsot, hogy a kormányt kövesse, tiz annyin mentek volna el, mint Debreczenbe, mert sokakat megijesztettek a mostani igazolás-historiák, melyet ujonnan mindenki körülni akart volna.

Azonkívül egy különbséget látunk a Debreczenbe és a mostani elvonulás között.

Akkor nagyobb tér és jobb támaszkodási pont volt a kormány mozdulhatósága, mint minőt most egy ideig (mig t. i. a hadi munkálatok engedendik) várni lehet.

Azért mulhatlan szükséges, hogy a kormány, mely nagy hihetőséggel mindütt a hadsereggel járand, minél kevesebbre szoritott legyen s lábai ólomnehézekkel súlyosítva és mozdulhatatlanná téve ne legyenek.

Itt egyszer mind felhozunk még egy különbséget, mit a télkori s a mostani állás közt látunk.

Igaz, hogy nagyobb erővel kell küzdenünk, mint akkor, de most van nagy erejű, rendezett, győzelemhez szokott hadseregünk, a mi akkor hiányzott.

Ezt soha sem kell feledni, valahányszor a reményeket és lehetőségeket méregetjük.

Lehet, hogy visszavonulás lesz egy darabig köntöse minden haderónk lehető visszavonulásának.

Ez azonban nem fogja megrettenteni azokat, kik nem feledték el a januar-majusi hadjárat történetét. Emlékezni fognak, hogy mikép indult Tiszafüredről diadalra és előre a serég, mely Pozson alól hátrált.

Mi azon hitben vagyunk, hogy sergeink hatalma egyszerre fog kitörni s a netalán ellenségnek átengedendő helyekre mint lópor észrevehetlen gyorsasággal kiterjeszkedni.

Azon órától kezdve, midőn újra „előre!” kezd lenni a jelszó, addig, míg a bitör ellenség a határon túl fog üzetni, nem sok idő folyand le. Adja isten!

Mi egyébiránt természetesen egy kukkot sem tudunk a hadi tervekből.

Mérlegeljük s összehajtogatjuk csak a jelenéseket.

Z.

Pest július 2-kán.

Szerkesztő!

Mit mond ön a tegnapi kormányrendelet, vagy inkább felszólítás azon pontjára, melyben inti a főváros polgárságát, hogy a kormány netaláni kivonulása esetére, minden történéstök s történéndőket a legnagyobb békével és csendben várjanak el, hogy a városnak az ellenségtől is bántódása ne történhessék?

Mit mond ön erre?

Lehet, hogy nem leszünk egy véleményben, de én szokásom szerint csak kimondom a magamét.

A felszólítás arra való, hogy a városi polgárság részéről a netalán erre jövő ellenségnek semmi ellenállás meg ne kísértessék.

Ennek következtében a hirdetett népfelkelés visszamondatott s el fog maradni.

Én ezt megvallom helyeslem.

Utolsó csopp vérig védni magát dicső s bajnokhoz illő, az igaz.

De ha a hadi munkálatok a sereget egy időre a fővárostól elparancsolják, ugyan mi jóra vezetne a polgárság csupán magának ellentállási törekvése?

A feldühösített ellenség minden esetre berontana és felpusztitná Magyarországot fővárosát.

Ha az ügy veszte lenne, akkor mondanám, hogy Pest is vivja meg a végelkeseredés kétségbe esett csatáját s inkább roskadjon le és omoljék rommá a haza és szabadság sirján, mint feles palotákul szolgáljanak falai az örökös zsarnokságnak.

Azonban hála égnek ott még nem vagyunk.

Mint ephemer volt a német sereg előnyomulása s diadal unjonatása a télen, úgy, hiszem az istent, lesz ez most is.

Miért hát feláldozni a fővárost?

Mert bizonyos, hogy azon esetre, ha az ellenség falaink alá jöhetne, más menekvés nem volna, mint a békes megadás.

Ön szerkesztő azt fogja mondani, hogy ez a pattogó fiu rettenetesen megszeliült.

Dehogyan szeliült a manó! Míg e sorokat írom, mellettem a puska, mellyel holnap indulok a csatába. Nem is lát engem sem ön, sem lapja a győzelemig.

De azt utolsó perczig mondom, hogy embertelenség lett volna a kormánytól, ide hagyni védtelenül a várost és azt mondani: oltalmazd magad, de mivel meg nem oltalmazhatod, vessz el.

Én a kormány ezen eljárását mind ildomosnak, mind emberinek találom.

Pest lakossága meg fogja ezt tartani eszében.

Isten önnel szerkesztő, ne haragudjék, hogy ilyen pecsovics lettem.

Mert látja egy némely ember (a ki tudni illik sem Pesten nem marad sem táborba nem megy, hanem csendesen falura vonul) szörnyű schwarzgelb dolognak mondja, hogy Pest miért nem lesz Zrinyi Miklóssá.

Már most elvetem a tollat.

Előre!

Z.

Pest július 2-kán.

Egy pár lap már nagyon beszél a francia beavatkozásról.

Az ember nem tudja mit gondoljon.

Mi valánk a mondók, hogy a francia beavatkozás, bizonyos esetekben igen hihetővé válik a magyar-orsz-austriai kérdés mostani stadiumra fejlődésével.

Azonban nagyon elvesztettük a franciaországi események fonalát.

Franciaországot azon ponton hagytak el, hol a kifejlődés lehető legkétségesebb s két polusként merőben ellenkező tehetségek között oscillált.

Mehetett a szabadság zászlójával elől, a mint illik a forradalmak nemzetéhez.

Mehetett lánczokkal és bitó kötéllel kezében a népek lenyűgözésére nyújtani segédkezet, mint illik a koronás királyokhoz.

A végletek egyiránt lehetségesek lőnek.

Egy perczen függött a döntő határozás.

Épen e perczben vezetettük el az események fonalát, melyen előbb mehettünk volna.

Aggodalommal néztünk a további kifejlés elébe, s imo egyszerre a fejlődés dramai menete helyett erődmeny és a csomó rögtöni feloldásának váratlan hírét vesszük.

Ha optimisták volnánk, azonnal elhinnék, hogy igaz az, mit előre megjósoltunk.

Pessimistaságunkban sem tehetünk egyebet, mint azt mondani, mivel Dumas egyik regényét végeá: „Attendre et espérer.“

S.

A Cultusminister. és a zsidók.

Igaz ugyan, miként e pillanatban egészen más események miatt aggódik a hazafi, mintsem a cultusminister éretlen rendeleteivel bibelődnek, de mind e mellett hisszük, hogy ön szerkesztő nem fogja rossz néven venni némely ósarevételeinket.

Furcsa dolog az, hogy midőn a buzgó püspök böjtnapokat rendel és ministeriális imákat prescribál, a zsidókat nem is veszi tekintetbe, azon szempontból kiindulván, mikép ministeri hivátása kizárólag a keresztény cultusra vonatkozik; most pedig egyszerre zsidóskodni kezdődik, az érintett rendelet által elhamarkodott egyoldalúságát bebizonyítván.

Azt mondja ugyanis a cultusminister, hogy a reformált izraeliták a régi vallásos és polgári intézményű izraelitáktól külön váltak. Ám de világos, miszerint e ministeri nyilatkozatnak egyik lényeges része nem való, alaptalan, különféle félreértéseket okozandó. Mert ki nem tudná, hogy azon izraeliták is, kik némely pesti bankierek vallásbeli dilettantismusában nem részesülnek, különös polgári intézményekkel egyáltalában nem bírnak, s minden polgári tekintetben a köztörvénynek alávetvék.

Nem akarjuk hinni, hogy a vallásos ministerhez rossz akaratból szólt volna, s ennél fogva a ministeriális nyilatkozatot mint olyant utasítjuk vissza, mely a körülmények nem tudásából vevé eredetét, s új balítéleteknek szolgálhat alapjául.

Reméljük, hogy minister ur javítandja elhamarkodott lépését, kijelentvén, mikép alaposb értesülés nyomán arról meggyőződnek, mikép a magyar izraelitáknak a magyar köztörvényen kívül semmi polgári intézményük nincsen.

Reméljük, hogy minister ur a szükséges vizsgálat következtében átlátandja, mikép a mivel és nemzeti szellemű izraeliták túlnyomó többsége nem válik el a zsidó községek egyetemétől, átlátván, mikép a pesti reform szebb éneklése és rosszabb predikálása még nem teszi a kívánatos ha-

ladást, s mikép annak, ki a ház belszerkezetének némely hibáit javítani akarja, nem a házból távoznia, hanem a házban maradnia kell.

Több Izraelita.

Hontból.

Kivetett ujonczaink már jó formán mindenütt kiállítvák, sajnosan kell azonban látnunk, mikép több gyűlöhelyeken ujonczaink ezereknél összeeseregelve lévő, fegyver és ruha hiány miatt egyhelybe vesztegelnek, több helyeken, hol számosan összeszorítva őristetnek, az epemirigy dühöng soraikban, és minden áldozatul esett ujonczban egy vités hull el; nem czélunk erélyes kormányunkat messziről is hanyagsággal vádolni, nem, mert valóban egy rövid év lefolyása alatt, semmiből illy roppant vitéz hadsereget előteremteni, elő minden kellékekkel, nem emberi, de isteni mű, de annyit mégis felszerelések gyorsabbi haladására mondanunk szabad, hogy a Pesthez közeli szomszéd megyék mester embereinek, értjük Heves, Nógrád, Hont, Esztergom, Fehér már kiszabva, csakugyan kikellene a varrandó ruha darabokat osztani, addig elég a köpönyeg, vászony öltöny és olly nadrág, a posztóruha azután utánnok küldendő.

A fehéreneműekre nézve pedig a majdan bekövetkező ujoncz állításonál, a törvényhatóságok oda utasítottak, hogy a ruha bizottmánytól küldendő minta szerint, minden ujoncz két pár fehér ruhát tartozzon magával vinni, ez is nagy könnyebbségre válna az álladalomnak.

Mivel pedig honvédeink nem értik a lőfegyverrel bánást, eddig szuronyaikkal vevén le ellenünket, a puskák hiányát úgy kellene pótolni, ha erős fából megvasalva lánczák készítettének, melyre szuronyt lehessen alkalmazni, illy fapuskákat az ösmeretes hazafi Luczenbacher Pál, kevés napok alatt ezereket állit elő, legalább próba gyanánt meg lehet kísértetni, és akkor ujonczainknak nem kellene fegyver és ruha hiány miatt, annyi ideig tétlenül vesztegleni, nem kivált jelenleg, midőn mindenfelől dühös elleneink betörésétől kell okakodnunk.

K..

Paris, junius 13.

A nemzetgyűlés magáévá tevé a következő törvény szükségességét:

- 1.) Páris és környéke ostromállapotha tétetik.
- 2.) E törvényczikk ereje mindazon vidékekre kiterjesztetik, hol a népfölkelestől tartani lehet.

Melly törvényczikk fogantatás végett kiadatván, rögtön kihirdettetett.

Ugyan ez nap a Szajna vidéki nemzetőrség tüzéségi osztálya lefegyvereztetett.

A „Juornal des Débats“ junius 15-ki száma

egy kiáltványt közöl, melynek tartalma következő:

A néphez.

A köztársaság elnöke — ministereivel egyetemben — alkotmányon kívül helyeztetik.

A képviselők, kik magukat szavazataik által bűnrészesekké tették, szinte alkotmányon kívül helyeztetnek.

A nemzetőrség keljen fel.

A műhelyek zárassanak be.

Hadseregbeli testvéreink pedig gondolják meg, miként ők polgárok s mint ilyeneknek első kötelességük az alkotmányt megvédeni.

Az egész nép résen álljon. (Le peuple entier soit de bout.)

Éljen a köztársaság!

Éljen az alkotmány!

Aláírva: Le comité de la presse républicaine.

Le comité démocratique-socialiste.

Les délégués du Luxembourg.

Le comité des écoles stb.

Mondják:

Egy ellenséges futár a mieink által elfogatván, táskájában több érdekes írományok között Párisban tanyázó oroszok által hazánkba tört pajtásaihoz írt levelek találtattak, melyekben ezek barátilag figyelmeztetnek aziránt, hogy Magyarországból visszavonuljanak, vagy tiszti rangjukat letegyék; mert a francia nemzet a magyarországi ügyekbe történt oroszbeavatkozás következtében az osztrák és oroszcsászárnak hadat üzent.

Rendes állapotban az olvont fogalmak ám teyenek némely kísérletet, de a hon vészterhes napjaiban a szobatudósoknak a gyakorlati élet által nem igazolt elmélete mindnyájunknak vesztésére üthet ki.

Forradalmi korszak, valamint maga is rendkívüli állapot, és valamint ilyenkor a haza megmentésére nem mindig elegendők a rendszerinti eszközök, úgy az előállító erő a hatalom is kell, hogy terjedtebb legyen, és kell, hogy a kormány törvényszerűleg legyen ehez képest alkotva, különben az események rohama kormányozand.

Ugy találom az ideiglenes kormány körül több figyelem fordítódott, némely különben meglehet jó elméletre, mint a vészben forgó haza megmentésének hízosítására.

A ministerium komolyan kimondá, hogy ő forradalmi kormány, hogy neki respublica s democatia kell, és hogy ezekben hátráltatást nem türend, sőt kész mindent elhagyni, s a nép felvilágosításához folyamodni.

Az ellenvéleményt bátran kihívó program, némelyeknek sehogy sem akart megtejszeni, de kikelni nem bátorokdtek, hanem gondosan neki állanak a siker elbénítésának.

Mindenki tudta, hogy a kimondott néphezi folyamodás nálunk is csak annyit jelenthet, mint

más alkotmányos országokban, tudniillik a nép nyilatkozatának új választások általi igénybevétele, különben a phrasisnak nincs józan értelme, hogy tehát új választások félelme nélkül, ha úgy tetszik a program ellenébe is szerepelhessenek, addig csúrik csavarják, miglen a szerfelett szerény kormányzótól, a hon nem kevés bosszúságára a kormányzó körét a közjával össze nem férő szűk korlátok közé bilincselő nyilatkozatot nyerne, és így lett a nép imádotta Kossuth Lajosból parlamenti báb, holott úgy tapasztaltatik, csak akkor volt jól, midőn a képviselő házat ő vezette, és nem megfordítva.

Szívesen hódolunk kormányunk minden tagjainak, de a varázs Kossuth Lajos nevében rejlik, ő a sub hoc signo vinces, ő nemcsak a hatalommal tudott küzdeni, hanem ismerte a gyógyította a nép sérelmeit, szabadságot s tulajdont vivott ki a századokon keresztül csak igazottaknak, az idegen járom alól a függetlenség ígéret földére varázsolta a homályból, elfelejtetésből a dicsőség kapujához vezérelte a magyart, és mind ezt előkészület nélkül mintegy semmiből nagy hirtelen; és ti ezen honatyának hatását bátorkodtok irigyleni? hazafiak vagytok??? vagy nem bánjátok akármit cselekedjék, csak székeiteket ne bojgassa, sőt alkalmazzon. Mit félték? ha tanaitok népszerűek újfent megválaszt a nép, akkor megdicsőítve léptek a parlamentbe, ha pedig csak választásoknál előtűnedező iparlovagok, vagy a néppel nem együtt élő-haló urak vagytok, kik magatokért s nem a népért vagytok képviselőkön, isten hírével honn maradhattok.

Nem teszem fel a képviselőkről, de legyen, hogy a többség ellenkezésbe jő a kormányzó és ministerium politikájával, mi történik akkor? a hon gyűlést a kormány fel nem oszlathatja, magának pedig nem tartja kedve haza ballagni.

A kormányzó kinyilatkoztatta, miszerint ő meggyőződésével ellenkező irány végrehajtója nem lesz; a miniszterek még tovább mentek: elhagyják, ugymond: az országgyűlést, el magát a kormányzót, és a nép felvilágosításához nyulandának, értitek ezt urak! e térre kényszeríté meddő elméletetők a kormányt, és ti még is borzasztóan tetszetek magatoknak, sőt másokat gúnyos lenézással rágalmaztok.

Kivivtátok, mikép a kormány az országgyűlést fel ne oszlatthassa, de azt már nem bírjátok parancsolni, hogy saját politikáját elhagyva a tiéteknek szolgáljon vak eszközül, és ekkor nem legtanácsosabb lenne-e a választókra hivatkozni? hiszen ezt az annyira affectált tudomány is így tanítja, ámde nektek ez sem kell, mihelyt elletetek szól.

Hát azt bátorkodtok e követelni: hogy nép uralmon alapítandó köztársaság alkotmányozására is van a néptől missiótok? isten ments meg olyan democratiát alkotmányozó gyűléstől, mely egyik népszerű indítványra azt mondja, hogy jó, de most nincs ideje, mert az aristocratiát nyomná, másokra azt feleli hogy igaz, de kivihetetlen, utána értsd, mert az aristocratiát nyomná, ezek mind

az absolutismus szótárából került esmeretességek.

Szálljatok csak alá falusi paraszt kunyhóinkba, és a gyakorlati életből megtanulandjátok, hogy nem mind való a mit az elvont fogalmak szerzői hirdetnek.

Az adó progressivitása igenis korszerű, sőt a mutatózó communisticus hajlamnak, a munkarendezéssel együttl villámhárítója, miszerint az úrbéri veszteség, nem hogy méltányos késleltetést igényelne, de miután rázkodtatás nélküli kiegyenlítésre az idő mikor kell vala fel nem használtván, most már meg kelle történni, különben elenyésszik a magyar, mielőtt a terjedő pauperismus elhatalmasodnék épen az urbériség miatt kártalanítandó vagyonosok érdekében, sürgetős, mind a mellett rögtön be nem hozható, csak azért, mivel a 14 havi kulcs gyarlóságokkal annyira telve, hogy az több tartozást be nem veszen, de idő sincs reá, mert az adó nagyon kell, de tüstént egyszeriben, azonban az elv elfogadásának, s a legközelebbi évbenni foganatosítása elhatározásának egy percet sem vala szabad késni, ha a ministeri program valóság akar maradni.

Nem bánt engemet, hogy az adó törvény nem tökéletes, mert illy hirtelen nem is lehet, sőt örökre javítandó marad, de azt nem szeretem, hogy olyannak nem látom, miszerint a tökéletesbülés attributumát önként méhében hordaná, miről azonban bővebben nem szólhatok e lapokban, vissza kell térnem az elhagyott ösvényére.

Urak! torzképpé csináltátok a közszolgálatok adó aránylagosítása iránti indítványt, holott vonatodástok felhozott okai az igazi gunyalakok, ismét gazdagoknak szegények rovására gyakorlott pártfogolása, létezhetik-e egyenlőség arányos teherviselés nélkül? vagy csupán az adó közös teher? és nem is kivihetetlen, a közszolgálat azért fel nem akad, ha adó aránylagosan viseljük is annak súját, annál inkább, mivel nem csak természetben, de egyeterőben is lehet és kell, hol szükség a közterheket arányosítani, a ki több közszolgálat tartozik, mint kiálló ereje fizesse meg pénzül a kiálló javára folyó áron, és ezzel közgazdasági czélok is elősegíthetnek, mivel kinek módja van, nem vonja ki magát álutakon, a másoknak pedig a tulajlatásnak helyesített kereset által ösztön nyujtatik.

Az urbéri kárpótlás késedelmével is mindannyiszor szerettek takaródnani, valahányszor önértékük javálja, initialo lenni nem akarok, de miután annyira követelők vagytok, csak megsugom, de mégsem, annyit mind a mellett is mondhatok, miszerint a nép is kezd már arról gondolkozni, csak hogy más irányban mint ti. A napokban egy népestevényre lévén hivatalos, hol egypár kaputost is oda számítva, dictionariumotok szerint csupa parasztok valának: de sokan ám, és ott is a beszélgetés főtárgya épen urbéri kártalanítástok volt, szerettek földmivelő barátaim véleményeinek szabad nyilatkozatot tárnai, és leginkább csak utba igazítani szoktam a netalán tévelygőket, így történt ez uttal is, ugylátom szük-

erszényét félti a nép, nehogy az annyifelé igénybe vett álladalmi javakból ki nem telvén, elvégre is ő fizessen; és hidjétek el: ezen aggodalom más felé is terjedezik a nép között, de a palotákban illyest szeretnek nem tudni; azonban annak a kártalanításnak finansziális tekintetben is megvannak a maga félelmes oldalai, mindezekről meg lehet máskor.

Váradi Andor s. k.

H I R D E T É S E K.

34. 2-3

A főúton (Hochstrasse) a sétatér közelében 30 szám alatti házban, 10 éves szobából álló lakás, Jakabnapra, együtt vagy részletesen is kiadandó.

25 7-6

Balassovits K.

zongorát mind vevésre, mind hónapos bérlésre ajánlja. Tára van a váczi uton Dischér-féle házban 1388. sz. a. 3-ik emeletben.

P. Vác város, a

Aranyhordó fogadját, bor- és pálinkaméréssel folyó évi Jakabnaptól kezdve másfél évre hasznóberbe adja, a bérleni kívánók július 15-re, helyben tartandó árverésre meghivatnak.

Nemzeti színház.

Pest, hétfőn, július 2-kán, 1849.

DON PASQUALE.

Nagy vig opera 3 felvonásban. Zenéjét írta Donizetti. Olaszból fordította Egressi Benjámin.

Rendező: Szerdahelyi.

Személyek:

Don Pasquale, agg nőtlén	—	Bensa.
Malatesta, orvos, barátja	—	Füredi.
Ernesto, don Pasquale rokona	—	Steger.
Norina, fiatal özvegy, Ernesto kedvese	—	Lovassai Betti.
Jegyző	—	Petrik.
Szobaleány	—	Patakiné.
Üdvarmester	—	Korcsek.
Fodrász	—	Hubenai J.
Divatáros	—	Kovács.

Szolgák. Nőcselédék.

Kezdeté 7 órakor vége 10-edfélkor

A helybeli t. cz. előfizetők kéretnek, pár napig sziveskedjenek illető lapjaikat a kiadó hivatalból maguk elvitetni.